Angela Gheorghiu, un dar de Crăciun

(Grigore Constantinescu – 27 decembrie 2013)

În seara de Moș Ajun, în iarna anului 2013, când bucureșteniii se pregăteau să sărbătorească Crăciunul, un eveniment cultural aparte avea să le atragă atenția. Pentru prima dată, după o carieră de peste două decenii, soprana Angela Gheorghiu a acceptat realizarea proiectului întâmpinării Sărbătorilor cu un concert de colinde, simbolic intitulat O ce veste minunată!

Nu sunt singurul dornic de a o vedea cântând pe scena Studioului de Concerte al Radiodifuziunii Române, experiență care, până acum, a lipsit din participările vedetei la viața noastră muzicală, unde doar întâmplător, cu organizări private sau greu accesibile, a cântat uneori. Acum, dincolo de discuri, interviuri sau momente muzicale în emisiuni de televiziune, preferențial la „Mezzo", ocazia de a-i urmări evoluția publică este unică. Fără a cunoaște toate detaliile, participând la o veritabilă campanie pentru a obține accesul, invitația la concert, am fost unul dintre acei curioși câștigători capabili să o reîntâlnească. Reperul temporal este corect, chiar la această dimensiune live, pentru că mulți ani în urmă, purtând încă numele familiei sale, de Burlacu, Angela Gheorghiu urmase o parte din cursurile de istoria muzicii cu mine, la fostul Conservator „Ciprian Porumbescu", devenit în timp Universitatea Națională de Muzică. Informațiile despre cariera artistei, ascensiunea sa pe marile scene lirice, realizările filmografice și discografice le-am urmărit cu mare interes, bucuria mi-au dăruit-o și foarte rarele întâlniri întâmplătoare. Nu aveam însă experiența unei aprecieri directe a prezenței pe podium în public, cu orchestră și dirijor, așa cum s-a întâmplat acum. Să ținem seama doar de ocazie, nu de opțiunea repertorială. Oricum, Artista ni s-a înfățișat, la momentul maturității sale, purtând încă acele carate ale unei înfățișări valorice proprii autenticei vedete la care ai ce vedea.

Repertorial, argumentul serii de colinde, ca și vecinătatea cu ansamblul semicentenar al Corului național de cameră Madrigal, colaborarea cu Orchestra Națională Radio, au coincis cu o organizare de prestigiu dinspre Primăria Sector 3 și Casa Artelor, bineînțeles și cu conducerea formațiilor muzicale ale Radiodifuziunii, promovată de muzicologul Oltea Șerban Pârâu. Pentru ca fastul să fie pe măsura așteptărilor, înregistrările radiofonice necesare retransmisiei la Radio România Cultural și Radio România Muzical au întregit aparatajul reglării sunetului de sală și cu cel de filmare al televiziunii Antena 3, care promitea în reluare televizată o selecție a evenimentului. Ar trebui oare amintite acum și numele celor care au răspuns de eveniment? Probabil, însă mai bine ne oprim prioritar asupra evoluției scenico-muzicale a Angelei Gheorghiu.

Discul lansat cu acest prlej, disc realizat de Media Pro Music, este o coproducție Fundația Angela Gheorghiu – Radio România – Centrul Cultural Casa Artelor sector 3 București. După cum mărturisea artista, proiectul a început pornind de la convingerea sa că muzica ortodoxă bizantină este lipsită de calitățile muzicii instrumentale, sprijinindu-și mesajul doar pe cântarea vocală solistică și corală. Iată ce explică solicitarea unor compozitori – Dan Dediu, Cristian Lolea, Constantin Arvinte – de a realiza acompaniamente orchestrale portrivite desigur cu dorințele, valențele, cultura și potențialul glasului Angelei Gheorghiu, echilibrat sonor în sala de concert prin tehnica electronică de ultimă oră. De altfel, discul a beneficiet tehnic de înregistrarea în studio a Orchestrei Naționale Radio dirijată de Tiberiu Soare, peste care s-a suprapus evoluția ulterioară a cântului sopranei. O formulă de succes, semnalată ca atare de revista engleză The gramophone („o

experiență frapantă" spun comentatorii), discul este, conform cuvintelor regizoarei Alice Barb, directoarea Casei artelor, care a ghidat prezentarea concertului, un „Veritabil cadou de Crăciun".

Angela Gheorghiu a acceptat prezența sa în Studioul de concerte conform condițiilor cerute de statutul aparițiilor sale publice, condiții care reflectă o experiență managerială și impresarială impresionantă. I-am urmărit intrarea pe scenă, atitudinea jovial „populară" în dialogul cu spectatorii, implicarea în ansamblul orchestral şi coral (Madrigal, formația Acoustic, dirijori Voicu Popescu și Daniel Jinga) cu care a colaborat. Urmărind partiturile plasate pe un pupitru, pentru a avea siguranța susținerii muzicii și textelor care, în afară de celebrul Noel de Adam, nu aparțin repertoriului solistei (prudență remarcată și în concertul de la Bolșoi Teatr din Moscova) artista a lăsat liberă voia bună menită a estompa, în mare măsură, emoțiile firești la întâlnirea cu compatrioții săi.

Revenind la ideea acestei rarisime apariții în fața publicul românesc, comentariile nu se pot limita la maniera și stilul de cânt tradițional al colindelor, cu origine populară, atâta vreme cât renumele internațional al Angelei Gheorghiu s-a clădit pe repertoriul de operă și, parțial, pe repertoriul cameral. Cuplarea acestei măiestrii cu lumea colindelor este oarecum neobișnuită, începând de la modificarea de expresie a tradiției cvasi follorice în configurarea și exprimarea genului și îndreptarea spre spectacolul scenic de teatru muzical lejer. Vocea solistei are alte direcții și mijloace, proiectul actual pare a se opri la intenții.

După această seară, preludată de Orchestra Națională Radio cu Suita din baletul „Spărgătorul de nuci" de Ceaikovski, formula de colindă acompaniată cu cântecul coral al Madrigalului (O ce veste minunată, Trei Crai de la Răsărit) a fost totuși mai aproape de adevăr, comparativ cu piesele însoțite simfonic. Oricum, magnetismul personal al acestei artiste care și-a cucerit celebritatea internațională este o realitate a acestei epoci, Diva poate încă să-și convingă spectatorii, fără teama că va fi uitată, odată cu trecerea anilor. Experiența bucureșteană va rămâne un reper al carierei sale, aparținând proiectelor de verificare a valorii sale? Multă vreme, vom vorbi, pro sau contra acestei seri de moș Ajun ascultând, după Traviata sau Tosca, discul de colinde.